

REPUBLIKA SLOVENIJA

DRŽAVNI ZBOR

Zakonodajno-pravna služba

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 94, f: 01 478 98 79, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Številka: 603-01/12-3/

Datum: 28. 12. 2012

Na podlagi prvega odstavka 27. člena Poslovnika Državnega zbora je Zakonodajno-pravna služba pripravila

M N E N J E

o Predlogu zakona o štipendiranju (ZŠtip-1), druga obravnava, EPA 781-VI.

Zakonodajno-pravna služba (ZPS) je Predlog zakona preučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo Republike Slovenije, pravnim sistemom in z zakonodajno-tehničnega vidika.

Uvodoma opozarjamo, da obrazložitev, podana k posameznim členom, večinoma zgolj povzema besedilo člena, v nekaterih primerih pa od njegove vsebine celo odstopa. Skladnost vsebine in obrazložitve predloga zakona je nujna, saj je obrazložitev sestavni del predloga zakona, pomemben pravni pomen pa ima tudi po sprejemu zakona pri uporabi pravnih institutov in interpretacijskih metod, s katerimi se zakonsko besedilo razlaga. Obrazložitev bi morala pojasniti vsebino in namen posameznih določb ter posledice in medsebojne povezave v njih vsebovanih rešitev. Šele takšna obrazložitev lahko daje vpogled v pravo voljo in namen zakonodajalca ob sprejemu posamezne rešitve, ki jo nenazadnje ugotavlja tudi Ustavno sodišče v postopku presoje skladnosti posameznega zakona z Ustavo. V okviru uvodnih pripomb opozarjamo še, da je treba Predlog zakona zaradi notranje skladnosti terminološko poenotiti, saj predloženo zakonsko besedilo neenotno uporablja številne termine (npr. raven izobrazbe oziroma izobraževanja, stopnja izobrazbe oziroma izobraževanja; dodeljevati štipendijo, podeljevati štipendijo; v kolikor, če; oddaja vloge, vložitev vloge, predložitev vloge, predložiti dokumentacijo, dostaviti dokumentacijo, priložiti dokazila), kar zmanjšuje jasnost, preglednost in splošno razumljivost zakonskih norm. Načelo jasnosti in določnosti, ki je ena od temeljnih prvin načela pravne države, od zakonodajalca terja jasno in razumljivo normativno izražanje pri podajanju zakonske vsebine.

K posameznim določbam Predloga zakona imamo naslednje pripombe:

K 1. členu:

Opozarjamo, da je določba v delu, ki se nanaša na ustrezne programe, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja visoko šolstvo, sprejetih pred letom 2006, *prehodne narave*, zato v materialni del zakona ne sodi. Poleg tega ni jasen namen takšne določbe. Prenova visokega šolstva v skladu z Bolonjsko deklaracijo je bila namreč uvedena z novelo Zakona o visokem šolstvu iz leta 2004 (ZViS-D, Uradni list RS, št. 63/04 z dne 10.6.2004), ki je tudi uredila prehod od dotedanjih študijskih programov na nove študijske programe (48. in 49. člen ZViS-D), z

naslednjo novelo (ZViS-E, Uradni list RS, št. 94/06 z dne 8.9.2006) pa je bila z ustrezno prehodno določbo odpravljena še pravna praznina glede razmerja med ravnmi izobrazbe po dotedanjih in novih študijskih programih. Poleg tega je bil že veljavni Zakon o štipendiranju sprejet po uveljavitvi obeh navedenih novel Zakona o visokem šolstvu, Predlog zakona pa v prehodnih in končnih določbah ureja vsebinska vprašanja prehoda iz veljavne pravne ureditve v spremenjeno, drugačno pravno ureditev, kot je predvideva Predlog zakona. To pripombo je treba upoštevati tudi v nadaljnjem predloženem zakonskem besedilu, ki vključuje navedeni del besedila (npr. prvi odstavek 10. člena).

Po predlogu zakona (8. člen) so upravičenci do štipendije tudi udeleženci izobraževanja odraslih, kar pa iz naslovnega člena, ki ureja vsebino zakona, ni razvidno, zato bi bilo treba določbo dopolniti.

Iz obrazložitve k členu je razvidno, da Predlog zakona implementira nekatere določbe Direktive EU, kar bi kazalo vključiti v vsebino tega člena.

K 2. členu:

V zvezi z besedno zvezo "uradne formalne javno veljavne ravni izobrazbe" opozarjamo, da sistemski Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja določa javno veljavne izobraževalne programe, po katerih se pridobi javno veljavna izobrazba, določa pogoje za pridobitev javne veljavnosti posameznih izobraževalnih programov ter druga vprašanja v tej zvezi. Enako terminologijo uporabljajo tudi posamezni področni zakoni, ki se nanašajo na posamezne vrste izobraževanja. Upošteva se navedeno tako ni jasno, kakšen pravni pomen naj bi imela formalnost in uradnost javno veljavne ravni izobrazbe, zato je treba ponovno preveriti ustreznost navedene besedne zveze in spremembo upoštevati tudi v nadaljnjem besedilu Predloga zakona (npr. osma alineja 3. člena).

K 3. členu:

V zvezi z opredelitvijo pojmov ugotavljamo, da obrazložitve posameznih pojmov niso podane, zato npr. tudi niso znani razlogi za drugačno opredelitev posameznih pojmov, kot jih določa veljavni zakon (npr. štipenditor, kadrovski štipenditor), razlogi za samo opredelitev pojma, saj se pojem v nadaljnjem besedilu niti ne uporablja (npr. organ državne uprave) ali pa je sama opredelitev pojma nejasna ali se v nadaljnjem besedilu neenotno uporablja, kar v odsotnosti obrazložitve še zmanjšuje pomen in razumljivost vsebine samega pojma (npr. stopnja izobrazbe, raven izobraževanja). Ob tem dodajamo, da je namen opredelitve pojmov v okviru t.i. pojmovnika v poenostavitvi besedila zakonskih določb, saj se z opredelitvijo posameznega pojma nadomešča vsakokratna uporaba gostobesednejše vsebinske opredelitve. Ker se s tem besedilo predpisa razbremenjuje, naj bi bil ta jasnejši, še zlasti če gre za pogostokrat uporabljene pojme. V nasprotnem primeru so prednosti opredelitve pojmov oziroma pojmovnika izničene.

V zvezi z opredelitvijo pojma »štipendija« v prvi alineji, in sicer v delu, ki se nanaša na osebni bančni račun, opozarjamo, da je treba upoštevati določbe Zakona o plačilnih storitvah in sistemih, ki za namene izvrševanja plačilnih transakcij in za druge namene, povezane z opravljanjem bančnih storitev, za uporabnika določa *transakcijski račun* kot plačilni račun, ki ga odpre banka s sedežem v Republiki Sloveniji ali podružnica banke države članice v Republiki Sloveniji v imenu enega ali več uporabnikov (13. člen ZPlaSS).

V zvezi z opredelitvijo pojma »kadrovski štipenditor« ni jasno, katere osebe javnega prava so mišljene in ali so mišljene zgolj pravne osebe javnega prava, pravna subjektiviteta je namreč bistvena za sposobnost nastopanja v pravnem prometu ter prevzemanja pravic in obveznosti.

V zvezi z opredelitvijo pojma »organ državne uprave« opozarjamo, da se pojem v nadaljnjem zakonskem besedilu sploh ne uporablja, zato niso jasni razlogi za določitev opredelitve tega pojma.

V zvezi z opredelitvijo pojma »študijski program« opozarjamo, da stopnje študijskih programov za pridobitev izobrazbe določa že Zakon o visokem šolstvu, zato bi bilo treba drugi del opredelitve iz določbe izpustiti.

V zvezi z opredelitvijo pojmov »stopnja izobrazbe« in »raven izobraževanja« opozarjamo, da je povsem nejasna. Opredelitev pojmov, ki jih uporablja zakonsko besedilo, mora biti jasna in razumljiva ter po vsebini obsegati njegove bistvene značilnosti, ki so v neposredni zvezi s pravnimi posledicami oziroma učinki, ki jih nadaljnje zakonsko besedilo navezuje nanje, pri tem pa je treba uporabiti normativno jezikovno obliko izražanja. Na tem mestu še opozarjamo, da je treba skozi celotno predloženo zakonsko besedilo ponovno skrbno preveriti ustreznost uporabe pojmov "raven izobrazbe oziroma izobraževanja" in "stopnja izobrazbe oziroma izobraževanja". Če je v posameznem primeru pomen navedenih pojmov enak, je treba izraze terminološko poenotiti, v primeru, da pomena nista enaka, pa mora biti to iz zakonskega besedila tudi jasno razvidno. Pri tem posebej izpostavljamo, da na primer Predlog zakona v pretežni meri uporablja termin "stopnja izobraževanja" (uporablja pa sicer tudi pojem "raven izobraževanja"), posebej pa je med opredelitvami pojmov, ki naj bi se v besedilu pogosto uporabljali, opredeljen pojem "raven izobraževanja".

Ponovno je treba preveriti tudi ustreznost opredelitve »politike štipendiranja« kot ukrepa, s katerim se sprejme načelne in dolgoročne usmeritve na področju štipendiranja za določeno obdobje v razmerju do ureditve, kot jo predvideva 38. člen Predloga zakona.

V zvezi z opredelitvijo pojma »elektronska vloga« opozarjamo, da je treba preveriti potrebnost opredelitve tega pojma (ki je sicer v besedilu uporabljen le enkrat) ter vsebino opredelitve tega pojma v razmerju do Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljnjem besedilu: ZUP), ki se sicer uporablja v postopku dodeljevanja štipendij. ZUP v 63. členu določa, da je pisna vloga tudi vloga, ki je v elektronski obliki in je podpisana z varnim elektronskim podpisom s kvalificiranim potrdilom. Pisna vloga se lahko izroči tudi po elektronski poti. Vloga v elektronski obliki se vloži tako, da se pošlje po elektronski poti informacijskemu sistemu organa ali enotnemu informacijskemu sistemu za sprejem vlog, vročanje in obveščanje.

K 4. členu:

V prvem odstavku je določeno, da se Predlog zakona ne uporablja za štipendije otrokom padlih v vojni za Slovenijo 1991, za namenske štipendije, ki jih podeljujejo ministrstva, v skladu s posebnimi predpisi, in za štipendije na podlagi mednarodnih sporazumov. V tretjem odstavku se dodaja, da se Predlog zakona ne uporablja za druge štipendije in prejemke, ki so po namenu in načinu vračanja enaki štipendijam in so urejeni v drugih predpisih in splošnih aktih delodajalcev. Opozarjamo, da je glede na uporabljeno terminologijo pri sklicevanju na posebne oziroma druge predpise ureditev v nadaljnjih členih nejasna. Določba 97. člena, ki ureja možnost prejemanja več vrst štipendij, v prvem odstavku določa, da lahko štipendisti hkrati pridobijo tudi *štipendijo po posebnih predpisih*, če ti predpisi ne določajo drugače, iz česar bi bilo mogoče sklepati, da lahko hkrati pridobijo tudi štipendijo iz prvega odstavka 4. člena Predloga zakona. Na drugi strani se določbe, ki urejajo vrste evidenc (98. člen Predloga zakona) ter zbiranje in obdelavo podatkov (100. člen Predloga zakona), nanašajo tudi na štipendije, dodeljene *po drugih predpisih*, iz česar bi bilo mogoče sklepati, da gre za štipendije iz tretjega odstavka 4. člena. Dodatno nejasnost pa vnaša 106. člen, ki določa dolžnost poročanja glede štipendij *po posebnih predpisih* (opredelitev iz prvega odstavka 4. člena) in *splošnih aktih delodajalcev* (opredelitev iz tretjega odstavka 4. člena).

V četrtem odstavku je določena dolžnost poročanja subjektov, ki dodeljujejo štipendije in druge prejemke iz tega člena. Dolžnost poročanja teh subjektov je natančneje urejena v prvem odstavku 106. člena, in sicer morajo poročati o podatkih iz 99. in 100. člena, ki določata evidence podatkov, ki se smejo po tem zakonu zbirati in obdelovati. Glede na to, da morajo biti v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov osebni podatki, ki se obdelujejo, določeni v zakonu, prav tako pa tudi njihova obdelava ter namen obdelave, je treba tudi za te subjekte vzpostaviti *pravno podlago zbiranja oziroma obdelave podatkov* (98., 99. in 100. člen).

Na tem mestu še opozarjamo na neenotno uporabo glagola v zvezi z štipendijami v zakonskem besedilu (dodeljevati, podeljevati).

K 6. členu:

V določbi drugega odstavka je treba preveriti ustreznost uporabe veznika, saj se štipendije, kot izhaja iz obrazložitve k členu, dodeljujejo v vsakem šolskem *in* študijskem letu.

V zvezi z določbo tretjega odstavka v delu, ki se nanaša na nosilce regijske sheme kadrovskih štipendij, opozarjamo, da Republika Slovenija sofinancira *štipendije oziroma regijske sheme kadrovskih štipendij* (kot izhaja iz 7. člena Predloga zakona) in ne nosilcev regijske sheme kadrovskih štipendij kot takih. Poleg tega je njihova navedba nepotrebna oziroma je lahko celo zavajajoča, saj pojem »kadrovski štipenditor«, kot izhaja iz njegove opredelitve (peta alineja 3. člena Predloga zakona), obsega tudi nosilce regijske sheme kadrovskih štipendij. Na tem mestu še opozarjamo, da je treba ponovno preveriti predloženo zakonsko besedilo z vidika ustrezne pravne normiranosti področja sofinanciranja regijskih shem kadrovskih štipendij.

K 7. členu:

Določbo prvega odstavka je treba v delu, ki se nanaša na namenska sredstva proračunskega sklada ministrstva, ki ga ureja Zakon o uravnoteženju javnih financ, preoblikovati na način, da gre za namenska sredstva proračunskega sklada ministrstva, ustanovljenega na podlagi zakona, ki ureja uravnoteženje javnih financ, ter za uporabo v nadaljnjem zakonskem besedilu določiti okrajšano obliko, spremembo pa upoštevati tudi v drugi alineji drugega odstavka naslovnega člena.

V določbi druge alineje drugega odstavka je treba zagotoviti poenotenje terminologije (sofinanciranje regijskih shem kadrovskih štipendij namesto sofinanciranje regijskih štipendijskih shem in dodeljuje namesto podeljuje, slednje tudi v tretji alineji).

Po določbi zadnje alineje naj bi se sredstva Evropskega socialnega sklada porabila tudi za namene sofinanciranja regijskih štipendijskih fundacij. Opozarjamo, da predloženo zakonsko besedilo teh ne ureja.

K 8. členu:

V določbi prvega odstavka bi kazalo pravno podlago za pridobitev statusa udeleženca izobraževanja odraslih izpustiti ali pa določbo dopolniti tudi s pravno podlago za pridobitev statusa dijaka in študenta.

K 9. členu:

Menimo, da bi moralo biti iz naslova in besedila člena izrecno razvidno, da gre za določitev splošnega pogoja za dodelitev štipendije.

Poleg tega je treba preveriti določbo tretje alineje, ki za državljane držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije ter njihove družinske

člane določa pogoj dovoljenja za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji, v razmerju do Zakona o tujcih, ki predvideva izdajo začasnega dovoljenja tudi zaradi namena študija, izobraževanja, specializacije ali strokovnega izpopolnjevanja, ter določbo pete alineje, po kateri za državljane tretjih držav zadošča že dovoljenje za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji, če imajo dovoljenje za stalno prebivanje v državi članici Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarski konfederaciji. Ob tem dodajamo, da veljavni zakon za to skupino subjektov določa pogoj stalnega ali začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji.

K 10. členu:

Na tem mestu opozarjamo na neenotno in nejasno uporabo sklicevanj v tem členu in v nadaljnjem zakonskem besedilu (npr. na "vlagatelje iz 9. člena tega zakona" in na "upravičence iz 9. člena tega zakona"). Pri tem opozarjamo, da upravičence do štipendij določa 8. člen, splošne pogoje za pridobitev štipendije pa 9. in 10. člen Predloga zakona. Zato je treba ponovno skrbno preveriti in prilagoditi ter poenotiti način sklicevanja v vseh določbah, ki se navezujejo na navedene člene (npr. vlagatelji iz 9. člena tega zakona, ki izpolnjujejo splošne pogoje po tem zakonu; upravičenci iz 9. člena tega zakona, ki izpolnjujejo splošne pogoje po tem zakonu; dijak, ki izpolnjuje pogoje iz 9. in 10. člena tega zakona). Glede sklicevanja v naslovnem členu še opozarjamo, da ni jasen namen sklicevanja na vlagatelje iz prejšnjega člena, saj je vsebina tega člena določitev drugih splošnih pogojev za določitev štipendije (poleg tistih, ki jih določa 9. člen Predloga zakona).

K 12. členu:

V zvezi z opredelitvijo pojma državne štipendije kot socialno razvojne oblike pomoči opozarjamo, da je treba izhajati tudi iz opredelitev, kot jih določa 3. člen Predloga zakona, iz katerega izhaja, da je štipendija denarni prejemek.

K 11. členu:

V določbi prvega odstavka je verjetno mišljena pridobitev javno veljavne ravni izobrazbe, kar bi kazalo upoštevati z dopolnitvijo določbe.

K 13. členu:

S predlaganimi rešitvami se, upoštevaje tudi določbe o prenehanju veljavnosti nekaterih določb Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (v nadaljnjem besedilu: ZUPJS), ki se nanašajo na državne štipendije (ki med drugim določajo osnovne pogoje za upravičenost do državne štipendije in višino državne štipendije glede na uvrstitev v dohodkovni razred ter umeščenost v vrstni red uveljavljanja določenih pravic), v okviru enega zakona določajo temeljni pogoji za pridobitev državne štipendije in višina državne štipendije glede na uvrstitev v dohodkovni razred. Glede na to, da je poseženo v sistemski zakon na področju uveljavljanja pravic iz javnih sredstev ter glede na drugačno določitev pogojev za pridobitev državne štipendije in izločitev državne štipendije iz vrstnega reda uveljavljanja določenih pravic po ZUPJS, bi bilo treba izčrpno utemeljiti razloge za spremembo ureditve in razmerje predlaganih rešitev do sistemske ureditve, obrazložitev k členu namreč vsebino člena zgolj na kratko povzema.

V zvezi z določbo tretjega odstavka opozarjamo, da uporabo določb zakona, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, tudi glede načina ugotavljanja materialnega položaja, že določa 22. člen, zato je treba to določbo iz naslovnega člena izpustiti.

V zvezi z določbo četrtega odstavka opozarjamo, da gre za odstop od sistemskega Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, po katerem se v okviru načina ugotavljanja materialnega položaja upoštevajo vsi obdavčljivi dohodki po zakonu, ki ureja dohodnino, ki niso oproščeni plačila dohodnine, poleg teh pa tudi taksativno navedeni drugi dohodki, s katerimi posameznik ali družina razpolaga in so sicer oproščeni plačila dohodnine (12. člen

ZUPJS). Kot izhaja iz obrazložitve, podane v postopku sprejemanja tega zakona, zakon namreč zasleduje načelo, da je pri ugotavljanju upravičenosti do socialnega transferja treba upoštevati vse dohodke in prejeme, s katerimi družina dejansko razpolaga, ne glede na to, ali so vir dohodnine ali ne. Opozarjamo, da je zaradi načela pravne varnosti (2. člen Ustave) lahko poseg v sistemsko ureditev dopusten zgolj v strogo omejenem obsegu, izjemoma in restriktivno, ob podanih utemeljenih razlogih. Ne glede na navedeno dodajamo, da bi kazalo uporabiti opisno sklicevanje, saj vključuje tudi morebitne poznejše spremembe zakona.

K 15. členu:

Določbo prvega odstavka bi kazalo v delu, ki se nanaša na pogoj prijave začasnega prebivališča preoblikovati na način, da bi se pogoj glasil "če ima prijavljeno začasno prebivališče v kraju izobraževanja" (namesto "če uredi uradno prijavo svojega začasnega prebivališča v kraju izobraževanja").

V tretjem odstavku je treba popraviti napačen sklic.

K 16. členu:

V določbi drugega odstavka bi bilo treba zaradi jasnosti in razumljivosti zapisati tudi pomen kratice (kljub temu, da je sicer že opredeljen v ZViS).

V zvezi z določbo tretjega odstavka, ki opredeljuje *povprečno oceno* kot povprečje vseh številčno zaključenih ocen vseh predmetov ali izpitov, določenih v skladu z izobraževalnim ali študijskim programom za posamezni letnik iz preteklega šolskega ali študijskega leta, glede na šolsko ali študijsko leto, za katerega vlagatelj uveljavlja pravico do državne štipendije, opozarjamo na neusklajenost v razmerju do določbe drugega odstavka, ki ne zahteva, da študent opravi vse obveznosti, določene s študijskim programom, temveč (zgolj) določeno število obveznosti v kreditnih točkah.

Določbo četrtega odstavka je treba prilagoditi ustavnim določbam, ki se nanašajo na posebne pravice avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti (in ne italijanske ali madžarske narodnostne manjšine). Pripombo je treba upoštevati tudi v nadaljnjem besedilu Predloga zakona (npr. tretji odstavek 26. člena).

V zvezi z določbo petega odstavka opozarjamo, da je v skladu z uveljavljeno nomotehniko za normativno izražanje v predpisih značilna uporaba sedanjega časa, zato bi kazalo določbo temu ustrezno prilagoditi.

Določbo sedmega odstavka bi kazalo dopolniti z ustreznim sklicem na določbi, ki določata dodatek na uspeh, besedilo "po zaključku zadnjega semestra" nadomestiti z besedilom "od izteka študijskega leta" (upoštevati tudi v nadaljnjem zakonskem besedilu), poleg tega je treba določbo v delu, ki določa pogoj opravljenega diplomskega izpita, preveriti v razmerju do sistemskega ZViS, ki diplomskega izpita ne ureja (slednje upoštevati tudi v nadaljnjem zakonskem besedilu).

K 17. členu:

Predlagane rešitve, ki se nanašajo na dodatek za izjemni dosežek na posameznem področju družbenega življenja, je treba ponovno preveriti v razmerju do predlagane ureditve Zoisove štipendije. Ta dodatek namreč po vsebini predstavlja enega od pogojev za pridobitev Zoisove štipendije. Pri tem je treba tudi upoštevati, da lahko štipendist, ki prejema državno štipendijo, hkrati prejema tudi Zoisovo štipendijo.

V zvezi z določbo tretjega odstavka ni jasen pravni pomen pogoja "v primeru, da v naslednjem študijskem letu ne nadaljuje izobraževanja", saj se določba navezuje na zaključni letnik po opravljenih vseh obveznostih.

V zvezi s predlagano rešitvijo, ki določa dodatek za izjemni dosežek v enkratnem znesku, opozarjamo, da je vsebina oziroma namen tega dodatka ovrednotena že z dodatkom za uspeh v enkratnem znesku (opravljene vse obveznosti letnika in opravljen zaključni izpit ali splošna ali poklicna matura oziroma opravljene vse obveznosti in diplomski izpit).

V zvezi z določbo četrtega odstavka ni jasno, zakaj naj bi bila višina dodatka za izjemni dosežek v enkratnem znesku vezana na višino dodatka za uspeh.

K 18. členu:

Iz določbe 14. člena Predloga zakona izhaja, da se dodatki dodelijo k osnovnemu znesku državne štipendije, zato bi kazalo besedi "k štipendiji" v prvem odstavku kot nepotrebni izpustiti.

Določbo druge alineje drugega odstavka je treba preveriti v razmerju do novega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je posegel tudi na področje priznanja telesnih okvar.

V določbi tretje alineje bi bilo treba predpise, na katere se sklicuje, določneje opredeliti.

K 19. členu:

V zvezi z določbo tretjega odstavka, ki določa, da vlagatelju ni potrebno predložiti dokazil o podatkih, ki so na razpolago v uradnih evidencah, opozarjamo, da že Zakon o splošnem upravnem postopku v 66. členu določa, da ne glede na določbe področnih zakonov in podzakonskih predpisov, v postopku, ki se začne na zahtevo stranke, vlogi ni potrebno prilagati potrdil, izpiskov in drugih podatkov o dejstvih iz uradnih evidenc, ki jih vodijo upravni in drugi državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti ali nosilci javnih pooblastil (upoštevati tudi v nadaljnjem besedilu Predloga zakona, npr. drugi odstavek 35. člena, drugi odstavek 42. člena). Poleg tega bi kazalo določbo dopolniti na način, da bi se obveznost priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev nanašala tudi na morebitne dodatke, ki se jih sicer uveljavlja skupaj z vlogo za dodelitev štipendije.

Določbo četrtega odstavka je treba uskladiti z določbama sedmega odstavka 16. člena tega zakona in tretjega odstavka 17. člena tega zakona in začetek teka roka vezati na opravljen zaključni izpit ali splošno ali poklicno maturo ali opravljen diplomski izpit.

K 20. členu:

V zvezi z določbo prvega odstavka niso pojasnjeni razlogi za določitev roka za izdajo odločbe. Glede roka za odločitev v upravnem postopku se sicer uporablja Zakon o splošnem upravnem postopku, v skladu s katerim mora pristojni organ izdati odločbo in jo vročiti stranki čimprej, najpozneje pa v enem mesecu od dneva, ko je prejel popolno vlogo za začetek postopka, razen v primeru, da je pred odločitvijo potreben poseben ugotovitveni postopek, mora pristojni organ izdati odločbo in jo vročiti stranki najpozneje v dveh mesecih (222. člen ZUP). Če je namen predlagatelja določiti posebno ureditev v razmerju do ZUP, opozarjamo, da je treba razloge za odstop od sistemske ureditve izčrpno utemeljiti. Pripombo je treba upoštevati tudi v nadaljnjem besedilu Predloga zakona (36. člen, 43. člen, 51. člen Predloga zakona).

K 21. členu:

V zvezi z določitvijo roka za odločanje o pritožbi opozarjamo, da ZUP, ki se uporablja tudi v tem postopku, v 256. členu določa, da mora biti odločba o pritožbi izdana in vročena stranki, brž ko je to mogoče, najpozneje pa v dveh mesecih od dneva, ko je organ prejel popolno pritožbo. Dodajamo še, da se upošteva uveljavljeno nomotehniko zaradi abstraktnosti določb, naravnanih na nedoločeno število bodočih primerov, pri zakonskem normiranju

praviloma uporablja ednino. Pripombo je treba upoštevati tudi v nadaljnjem besedilu Predloga zakona (37. člen, 44. člen, 52. člen Predloga zakona). Opozarjamo, da je po ZUPJS za odločanje o pritožbah tudi za državne štipendije pristojno *ministrstvo, pristojno za socialne zadeve*, po tem členu pa *ministrstvo, pristojno za delo*, kar je treba ponovno preveriti.

K 22. členu:

Določba napotuje na smiselno in subsidiarno uporabo določb zakona, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, glede posebej navedenih vsebin. V zvezi s tem opozarjamo, da bi kazalo ponovno preveriti te vsebine z vidika razmerja Predloga zakona in ZUPJS. Po 5. členu ZUPJS centri za socialno delo odločajo po določbah ZUPJS o pravici do državne štipendije, hkrati pa Predlog zakona nekatere vsebine ureja drugače, glede nekaterih pa izrecno napotuje na uporabo določb ZUPJS. Ugotavljanje pravnega položaja upravičenca torej zahteva sočasno uporabo najmanj dveh zakonov, zato mora biti nedvoumno jasno, katera pravila se uporabljajo. Poleg tega opozarjamo, da se smiselna uporaba razume kot uporaba, pri kateri organ uporablja posamezen predpis ne vedno dobesedno, temveč le v skladu z njegovim smislom oziroma po namenu. Menimo, da v konkretnem primeru ne gre za smiselno uporabo, temveč za neposredno uporabo določb ZUPJS.

K 24. členu:

V zvezi z določbo prvega odstavka opozarjamo, da morajo biti v skladu z načelom legalitete pogoji za pridobitev pravice določeni v zakonu. S tega vidika je sporna ureditev, ki pogoj nadarjenosti veže na Koncept: odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci v devetletni osnovni šoli ali Koncept vzgojno-izobraževalnega dela z nadarjenimi dijaki v srednjem izobraževanju, za katere niti ni jasno, za kakšne dokumente gre, saj obrazložitev tega ne pojasnjuje. V alinejah, ki določata pogoj glede povprečne ocene, bi bilo treba opustiti sočasno uporabo besede "najmanj" in besed "ali več", saj imajo enak pomen in zgolj po nepotrebnem obremenjuje zakonsko besedilo (upoštevati tudi v nadaljnjem besedilu Predloga zakona).

V zvezi z določbo sedme alineje četrtega odstavka ni jasno, katero drugo delo je mišljeno, poleg tega bi bilo treba preveriti morebitno prekrivanje vsebine zadnjega dela določbe, ki se nanaša na sodelovanje na mednarodni razstavi ali festivalu, z vsebino četrte alineje, ki se nanaša tudi na področje umetnosti, besedo »področje« je treba nadomestiti z besedo »območje«. V zadnji alineji bi bilo treba uporabiti sedanji čas (enako v četrtem odstavku 26. člena).

Določbo petega odstavka bi bilo treba dopolniti z navezavo na pravno podlago za točkovanje.

V zvezi z določbo osmega odstavka izražamo več pomislekov. Z nomotehničnega vidika opozarjamo, da se v tej določbi prvič uporabi termin "minister, pristojen za delo". Glede na to, da nadaljnje besedilo ta termin pogosto uporablja, je treba za namene uporabe v nadaljnjem besedilu določiti okrajšano obliko. Z ustavnega in pravno sistemskega vidika pa je sporna določba v delu, ki zahteva za izdajo podzakonskega predpisa soglasje socialnih partnerjev. S tem se namreč posega v načelo legalitete po 120. členu Ustave, ki določa, da upravni organi opravljajo svoje delo samostojno v okviru in na podlagi ustave in zakonov. Ena od temeljnih nalog uprave je izvršilna naloga, v okviru katere uprava zlasti izdaja predpise in posamične akte ter interne akte za izvrševanje zakonov in drugih predpisov, ki jih sprejema državni zbor, ratificiranih mednarodnih pogodb, državnega proračuna, podzakonskih predpisov in drugih aktov vlade. Samostojnost pri izdajanju podzakonskih predpisov, ki ima temelj v načelu delitve oblasti (3. člen Ustave), pomeni, da upravni organi za izdajanje upravnih predpisov, s katerimi zakonsko vsebino podrobneje opisujejo, razčlenjujejo in razlagajo, ne potrebujejo posebnega pooblastila v zakonu, kot tudi, da imajo upravni organi izključno pristojnost izdajanja podzakonskih predpisov in jih pri tem ni

dopustno omejevali (s pridobivanjem soglasij drugih subjektov). Poleg tega v zakonu termin "socialni partnerji" ni opredeljen. Pristojnost ministra za izobraževanje bi kazalo konkretnije opredeliti. Ponovno je treba preveriti tudi vsebino, ki naj bi bila predmet podzakonskega urejanja, saj pogoje in postopek za dodelitev ter nadaljnje prejemanje Zoisove štipendije določa že zakon, poleg tega bi bilo treba pojasniti podlago za podrobnejšo določitev metodologij iz zadnjih treh alinej. V zadnji alineji je treba popraviti napačen sklic.

K 26. členu:

V zvezi z določbo drugega odstavka je treba utemeljiti drugačno opredelitev povprečne ocene, kot je ta določena v okviru dodatka za uspeh (tretji odstavek 16. člena).

Glede določbe tretjega odstavka, ki se nanaša na italijanske ali madžarske narodnostne manjšine glej pripombo k četrtemu odstavku 16. člena Predloga zakona.

V četrtem odstavku bi bilo treba uporabiti sedanji čas.

K 29. členu:

Glede določbe, ki ureja dodatek za izobraževanje izven kraja stalnega prebivališča, je treba upoštevati vse pripombe, ki smo jih podali k 15. členu Predloga zakona. Dodatno pa opozarjamo na razlikovanje v vsebini, saj je do tega dodatka pri državni štipendiji upravičen le štipendist, ki v kraju izobraževanja biva odplačno, medtem ko tega pogoja določba naslovnega člena ne določa, kar je treba preveriti.

K 30. členu:

V zvezi z dodatkom za izjemni dosežek na posameznem področju družbenega življenja veljajo enake pripombe, kot smo jih podali k 17. členu Predloga zakona.

K 31. členu:

Glede določb naslovnega člena, ki ureja dodatek za štipendiste s posebnimi potrebami, veljajo pripombe, ki smo jih podali k 18. členu Predloga zakona.

K 32. členu:

Zadnji del določbe (s katerim jih pozove, da v roku iz javnega razpisa predložijo potrebno dokumentacijo za dodelitev Zoisove štipendije) je nepotreben, poleg tega je glavni namen javnega poziva poziv upravičencem za uveljavljanje štipendije in ne za predložitev potrebne dokumentacije, ki je po vsebini priloga same vloge. Smiselno enako velja tudi glede nadaljnega prejemanja štipendije (33. člen). Če gre za isti javni poziv, bi kazalo vsebino obeh členov združiti v okviru enega. Poleg tega bi kazalo pojasniti razloge za uporabo javnega poziva v primeru dodeljevanja Zoisovih štipendij ter javnega razpisa v primeru dodeljevanja drugih štipendij.

K 33. členu:

Določba drugega odstavka omogoča, da štipendisti sporočijo potrebne podatke po elektronski poti z elektronskim podpisom. V zvezi s to določbo ponovno opozarjamo, kot smo že navedli v pripombi k 3. členu, ki se nanaša na opredelitev pojma "elektronska vloga", da možnost vložitve vloge po elektronski poti ureja že ZUP. Dodatno pa se v zvezi s to določbo zastavlja vprašanje, zakaj je le za ta primer posebej določena ta možnost.

K 35. členu:

V zvezi z določbo drugega odstavka glede predložitve dokazil o podatkih, ki so na razpolago v uradnih evidencah, glej pripombo, podano k tretjemu odstavku 19. člena Predloga zakona. Poleg tega bi kazalo določbo dopolniti na način, da bi se obveznost priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev nanašala tudi na morebitne dodatke, ki se jih sicer uveljavlja skupaj z

vlogo za dodelitev štipendije. Tudi sicer opozarjamo, da v okviru postopkovnih določb manjkajo določbe glede uveljavljanja (in odločanja) dodatkov k štipendiji.

K 36. členu:

Glede določitve roka za izdajo odločbe glej pripombo, podano k 20. členu Predloga zakona.

Določba drugega odstavka je nejasna. Menimo, da je zadnji del besedila, ki določa, od kdaj se dodeli Zoisovo štipendijo, odveč, saj v določbo vnaša nejasnost, poleg tega je v tretjem odstavku določeno, od kdaj pripada upravičencu Zoisova štipendija, razvidno pa je tudi iz določbe drugega odstavka 35. člena Predloga zakona.

K 37. členu:

Glede določbe, ki ureja odločanje o pritožbi, glej pripombo, podano k 21. členu Predloga zakona.

K 38. členu:

Kot smo opozorili že pri pripombi k 3. členu, bi bilo treba po vsebini uskladiti določbe, ki se nanašajo na politiko štipendiranja, kot je določena v tem členu, in določbe, ki opredeljuje pojem »politika štipendiranja«. V opredelitvi pojmov je namreč politika štipendiranja zasnovana kot ukrep, s katerim se sprejme načelne in dolgoročne usmeritve na področju štipendiranja za določeno obdobje. Po predlagani rešitvi, kot je določena z naslovnim členom, pa je vsebina politike štipendiranja konkretnjša in se sprejme za obdobje pet let. Od opredelitve politike štipendiranja je sicer odvisna tudi ustreznost umestitve njene vsebine v zakonsko besedilo, saj ni jasno, na kaj naj bi se politika štipendiranja nanašala. Če naj bi se nanašala na splošno na področje štipendiranja, potem že sama umestitev takšne vsebine v določbo, ki ureja pojem štipendije za deficitarne poklice, ni ustrezna (niti sicer v poglavje, ki ureja pogoje za pridobitev posamezne štipendije, višino štipendije in dodatke k štipendiji). Če naj bi se nanašala zgolj na štipendije za deficitarne poklice, pa opozarjamo, da je treba predlagano rešitev, ki enega od temeljnih pogojev za pridobitev štipendije za deficitarne poklice (pogoj izobraževanja v izobraževalnih ali študijskih programih, ki naj bi se opredelili v politiki štipendiranja kot prednostni na določenem področju) veže na ukrep (politični dokument) Vlade, ponovno skrbno proučiti. Pogoje za pridobitev določene pravice mora namreč v skladu z načelom legalitete določiti že zakon, in sicer dovolj določno, da lahko posameznik ugotovi svoj pravni položaj že iz zakona, kar je zahteva načela pravne države. Ne glede na navedeno v zvezi z določbo a) pripominjamo, da pojem deficitarno štipendiranje ni opredeljen, v zvezi z določbo f) ni jasno, ali je mišljeno poročanje o izvajanju štipendiranja na splošno, ali na konkretne štipendije za deficitarne poklice. V zvezi z določbo tretjega odstavka opozarjamo, da je treba resorna ministrstva konkretneje opredeliti.

K 41. členu:

V predlaganem členu so navedene sestavine, ki so za vlagatelje tako pomembne, da jih mora vsebovati javni razpis. Gre za vsebino, ki mora biti poznana vlagateljem pred vložitvijo vloge (navedba dokumentacije, ki jo morajo dostaviti, rok za oddajo vloge,...), zato je beseda "zlasti" odveč, še posebej, ker je z zadnjo alinejo dopuščena možnost, da se v javnem razpisu navedejo tudi drugi podatki, pomembni za odločitev o dodelitvi štipendije za deficitarne poklice. Poleg tega v zvezi z določbo tretje alineje opozarjamo, da mora merila, s pomočjo katerih se med tistimi, ki izpolnjujejo pogoje, izberejo upravičenci, določiti že zakon. Dodatno pripominjamo, da je treba v določbi tretjega odstavka v skladu s terminologijo ZUP uporabiti poimenovanje "enotni državni portal e-uprava".

K 42. členu:

V zvezi z določbo drugega odstavka glede predložitve dokazil o podatkih, ki so na razpolago v uradnih evidencah, glej pripombo, podano k tretjemu odstavku 19. člena Predloga zakona.

K 43. členu:

Glede določitve roka za izdajo odločbe glej pripombo, podano k 20. členu Predloga zakona.

K 44. členu:

Glede določbe, ki ureja odločanje o pritožbi, glej pripombo, podano k 21. členu Predloga zakona.

V zvezi z določbo tretjega odstavka še opozarjamo, da je v sporih zoper odločbe Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ), izdane v postopkih odločanja o dodelitvi državne štipendije ter Zoisove štipendije v skladu z Zakonom o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS-1) predlagana pristojnost socialnega sodišča. V sporih zoper odločbe MDDSZ, izdane v postopkih odločanja o dodelitvi štipendije za deficitarne poklice ter štipendije za Slovence v zamejstvu in po svetu, je predlagana pristojnost upravnega sodišča. Razlog za določitev sodnega varstva pred različnimi sodišči ni jasen, zlasti ker gre za enaka oziroma bistveno podobna pravna razmerja, prav tako pa ta ni razviden iz obrazložitve, saj je v njej le ponovljena vsebina člena. Iz obrazložitve Predloga ZDSS-1 izhaja, da je pristojnost socialnega sodišča tudi za spore iz štipendij za nadarjene določena zato, ker "je zaradi zagotavljanja enotne sodne prakse smiselno, da vsi spori iz naslova štipendij ostanejo v pristojnosti delovnih in socialnih sodišč, poleg tega pa je število sporov zanemarljivo". Pripomba je povezana z določbo tretjega odstavka 53. člena in drugega odstavka 60. člena Predloga zakona.

K 46. členu:

Sklic na predpise v določbi drugega odstavka je treba konkretizirati (nadomestiti z "v skladu z zakonom, ki ureja odnose Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja").

K 48. členu:

Vsebina predlaganega člena ni predmet urejanja tega zakona, kar izhaja že iz 1. člena Predloga zakona. Glede na vsebino spada ta določba v Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ), zato je njena umestitev v Predlog zakona pravno sistemsko sporna. Ne glede na to je treba v četrtem odstavku besedilo dopolniti v skladu z določbo 13. člena ZZVZZ in potne stroške opredeliti natančneje kot potne stroške v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenih storitev.

K 49. členu:

V zvezi z določbo drugega odstavka glede uporabe besede "zlasti" pri navajanju vsebine javnega razpisa glej pripombo k 41. členu.

K 50. členu:

V zvezi z določbo drugega odstavka glede predložitve dokazil o podatkih, ki so na razpolago v uradnih evidencah, glej pripombo, podano k tretjemu odstavku 19. člena Predloga zakona.

V tretjem odstavku bi kazalo kot nepotrebno črtati drugo navedbo "za Slovence v zamejstvu in po svetu".

K 51. členu:

Glede določitve roka za izdajo odločbe glej pripombo, podano k 20. členu Predloga zakona.

K 52. členu:

Glede določbe, ki ureja odločanje o pritožbi, glej pripombo, podano k 21. členu Predloga zakona.

K 54. členu:

Štipendije se v skladu z 2. členom Predloga zakona dodelijo za izobraževanje na javno veljavni (akreditirani) izobraževalni ustanovi in za javno veljavni (akreditirani) izobraževalni študijski program za pridobitev uradne formalne javno veljavne ravni izobrazbe, zato ponavljanje vsebine pri določitvi pojma štipendij Ad futura ni potrebno.

K 55. členu:

V prvem odstavku je treba določbi druge in četrte alineje preoblikovati (višješolsko izobraževanje ustrezno umestiti), saj se stopnje izobraževanja nanašajo na visokošolsko izobraževanje. Poleg tega glede izpolnjevanja pogojev po tem členu ni jasno razmerje do izpolnjevanja splošnih pogojev, ki jih sicer za pridobitev vsake štipendije določa Predlog zakona (8., 9., 10. člen Predloga zakona).

K 56. členu:

V zvezi s predlagano rešitvijo opozarjamo, da mora že zakon vsebinsko opredeliti višino in namen štipendije.

K 57. členu:

V zvezi z določbo drugega odstavka glede uporabe besede "zlasti" pri navajanju vsebine javnega razpisa glej pripombo k 41. členu. V zvezi z vsebino javnega razpisa opozarjamo, da naj bi bile nekatere vsebine, ki so sicer zakonska materija (npr. splošni pogoji, posebni pogoji, višina, namen štipendiranja), določene šele z javnim razpisom, kar pomeni, da pravni položaj posameznika iz zakona ni dovolj določno razviden (načelo pravne države). Dodatno opozarjamo, da ni jasno, kaj naj bi pomenilo odprtost oziroma zaprtost roka. V zvezi z določbo tretjega odstavka opozarjamo, da je opredelitev posebnih pogojev kot pogojev, ki jih mora vlagatelj izpolnjevati za pridobitev štipendije, ter pogojev, ki jih mora štipendist izpolnjevati celoten čas izobraževalnega ali študijskega programa, za katerega mu je bila dodeljena štipendija, nejasna, pri čemer se zastavlja tudi vprašanje izpolnjevanja splošnih pogojev v razmerju do takšne opredelitve. Popraviti je treba tudi sklic, saj so posebni pogoji navedeni v četrti alineji.

V zvezi z določbo četrtega odstavka se zastavlja vprašanje, ali minister predpiše natančnejšo opredelitev posebnih pogojev za kandidiranje na javnem razpisu in razmejitvenih meril za dodelitev štipendije Ad futura za vsak razpis posebej.

K 58. členu:

V zvezi z določbo drugega odstavka glede predložitve dokazil o podatkih, ki so na razpolago v uradnih evidencah, glej pripombo, podano k tretjemu odstavku 19. člena Predloga zakona.

K 59. členu:

Glede določitve roka za izdajo odločbe glej pripombo, podano k 20. členu Predloga zakona.

V drugem odstavku je določeno, da se štipendijo dodeli za izobraževalni ali študijski program. Če ni posebnega razloga za drugačno ureditev, kar iz obrazložitve ni razvidno, je treba zaradi enotne ureditve vseh štipendij dodelitev časovno omejiti, na primer za čas trajanja izobraževalnega ali študijskega programa, in določiti trenutek, od katerega upravičencu pripada štipendija.

K 60. členu:

Glede določbe, ki ureja odločanje o pritožbi, glej pripombo, podano k 21. členu Predloga zakona.

Dodatno, v povezavi s pripombo, podano k 44. členu Predloga zakona, pripominjamo, da je v obrazložitvi sicer pojasnjeno, da se štipendije Ad futura ne uvrščajo v kategorijo kadrovskih štipendij, niti za njihovo dodeljevanje ni odločilen premoženjski cenzus in ne

nadarjenost, zato je skladno z določbami ZUP, ki je tudi podlaga za dodeljevanje štipendij Ad futura, za odločanje v postopkih zoper odločbe organa druge stopnje pristojno upravno sodišče, vendar v zvezi s tem poudarjamo, da je bila pristojnost socialnih sodišč tudi za štipendije za nadarjene, ki so se dodeljevale ne glede na premoženjski cenzus, določena zaradi zagotavljanja enotne sodne prakse.

K 62. členu:

Glede na to, da se na vsebino višje sile, kot je opredeljena v tretji alineji drugega odstavka, navezujejo tudi nekatere druge določbe (drugi odstavek 67. člena, drugi odstavek 80. člena), bi kazalo opredelitev tega pojma določiti v okviru samostojne določbe tega člena ali v okviru opredelitve pojmov v 3. členu Predloga zakona. Na ta način bi bila zagotovljena tudi notranja skladnost (saj vsebina višje sile v drugem odstavku 67. člena in drugem odstavku 80. člena ni opredeljena povsem enako).

V zvezi z določbo četrtega odstavka je treba preveriti potrebnost ponavljanja določbe, da se v primeru mirovanja štipendijskega razmerja štipendija ne izplačuje, saj to izhaja že iz prvega in tretjega odstavka tega člena.

V zvezi z določbo petega odstavka opozarjamo, da morajo biti pogoji določeni že z zakonom.

K 64. členu:

V zvezi z določbo tega člena, ki ureja prenehanje štipendije Ad futura, opozarjamo, da se obrazložitev k členu sploh ne nanaša na vsebino tega člena, temveč na odlog vračila štipendije in obročno vračanje štipendije. Poleg tega opozarjamo, da se kaže vsebina tega člena podnormirana v razmerju do vsebine 65. člena, ki ureja vračilo štipendije in se v tej zvezi navezuje na naslovni člen. Nejasna je tudi vsebina tega člena v razmerju do 62. člena Predloga zakona ter prve alineje 77. člena Predloga zakona.

K 65. členu:

Določbo drugega odstavka bi bilo treba dopolniti, da bo iz nje jasno razvidno, kdaj je štipendist dolžan vrniti štipendijo v celoti in kdaj v sorazmernem delu.

V tretjem odstavku predlaganega člena je določeno, da mora štipendist štipendijo vrniti v 60 dneh od prejema poziva k vračilu štipendije. Glede na to, da se štipendije dodelijo po upravnem postopku, poziv pa je nek materialni akt, iz katerega ne izhajajo pravne posledice v primeru njegove neizvršitve, je treba, podobno kot je to za druge štipendije urejeno v 78. členu Predloga zakona, določiti tudi posledice prenehanja štipendijskega razmerja.

K 67. členu:

Določba prvega stavka prvega odstavka ni potrebna, saj je obdobje, v katerem ima štipendist pravico do štipendije, določeno že pri vsaki posamezni štipendiji posebej (drugi odstavek 20. člena, drugi odstavek 36. člena, drugi odstavek 43. člena, drugi odstavek 52. člena in drugi odstavek 59. člena). Glede na to, da je to obdobje za vse štipendije enako določeno, bi se lahko namesto v tem členu določba glede obdobja trajanja pravice do štipendije izpustila pri vsaki posamezni štipendiji.

V zvezi z določbo četrte alineje prvega odstavka pripominjamo, da opredelitev višje sile kot opravičljivega razloga izhaja že iz določbe tretje alineje drugega odstavka 62. člena, zato bi jo bilo treba, upoštevaje tudi pripombo, podano k 62. členu, v tej določbi izpustiti in določbo temu prilagoditi. V nasprotnem je treba zagotoviti poenotenje vsebine višje sile.

Opozarjamo, da Predlog zakona pojma "ožjega družinskega člana" ne opredeljuje, zato ga je treba zaradi jasnosti ureditve dopolniti v tej določbi ali v okviru 3. člena Predloga zakona,

ki opredeljuje pojme. Besedilo tretje alineje šestega odstavka je treba popraviti v skladu z ureditvijo Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, po kateri je štipendist lahko v varstvu in vzgoji pri določeni osebi. V četrti alineji ni jasen termin "vzdrževalec štipendista".

Določbi sedmega in osmega odstavka je treba medsebojno uskladiti, saj je podaljšanje štipendijskega razmerja po določbi sedmega odstavka možno po izteku trajanja študijskega programa 1., 2. ali 3. stopnje, medtem ko je po določbi osmega odstavka možno le po 1. ali 2. stopnji.

K 68. členu:

Začetni del določbe je treba dopolniti na način, da v navedenem primeru štipendist ni upravičen do štipendije po tem zakonu. Kot izhaja iz 2. člena Predloga zakona je namen štipendij vzpodbujanje izobraževanja in doseganja višje ravni izobrazbe, zato bi bilo treba ponovno preveriti rešitev, po kateri je štipendist upravičen do štipendije tudi za izobraževalni ali študijski program iste ali nižje stopnje, ki jo je upravičenec že zaključil.

K 69. členu:

Določbo drugega odstavka je treba preveriti v razmerju do določbe sedmega odstavka 67. člena Predloga zakona, ki v primeru višješolskega izobraževanja predvideva podaljšanje štipendijskega razmerja za dodatnih 60 dni od izteka višješolskega študijskega programa. Poleg tega opozarjamo, da je treba zadnji del določbe, ki se navezuje na izjemo, določeno v 70. členu Predloga zakona, črtati, saj 70. člen ureja posebnost glede izplačila zaradi predčasnega zaključka izobraževanja, zato ta del besedila v določbo vnaša zgolj nejasnost. Poleg tega dodajamo, da je pravilen sklic le na določbo sedmega odstavka, ki ureja vsebino oziroma primer podaljšanja štipendijskega razmerja, zato je treba sklic na osmi odstavek črtati.

K 70. členu:

V zvezi s predlagano rešitvijo v delu, ki se nanaša na izplačilo štipendije v enkratnem znesku zaradi predčasnega zaključka izobraževanja tudi za primer dodatnega študijskega leta, opozarjamo, da v obrazložitvi k členu takšna rešitev ni pojasnjena, zato tudi niso jasni razlogi, zakaj naj bi takšna rešitev veljala le za primere iz sedmega odstavka, ne pa tudi za primere iz drugega odstavka 67. člena. Ob tem dodajamo, da se obrazložitev k členu sklicuje na določbo četrte alineje drugega odstavka 94. člena zakona, ki je Predlog zakona sploh ne vsebuje.

K 73. členu:

Zaradi enotne ureditve je treba uskladiti termin "praksa" iz tretje alineje in termin "delovna praksa" iz 90. in 91. člena.

V četrti alineji je treba popraviti napačen sklic (pravilno: v primeru prejemanja štipendije iz sedmega odstavka 67. člena tega zakona), poleg tega je treba določbo uskladiti z določbo sedmega odstavka 67. člena, ki omogoča podaljšanje štipendijskega razmerja tudi po izteku trajanja študijskega programa 3. stopnje.

Šesta alineja določa načelno obveznost sporočanja sprememb, ki vplivajo ali bi lahko vplivale na štipendijsko razmerje ter hkrati določa rok za obvestilo. Glede na to, da je v 74. členu ta obveznost podrobneje opredeljena, bi bilo treba določbo preoblikovati na način, da se določi sklic na 74. člen (sporočiti spremembe, ki vplivajo ali bi lahko vplivale na štipendijsko razmerje v skladu s 74. členom tega zakona). Poleg tega opozarjamo na neusklajenost opredelitve sprememb, ki imajo za posledico prenehanje štipendijskega razmerja. V 73. in 78. členu Predlog zakona uporablja strožjo dolžnost, saj zavezuje k sporočanju sprememb, *ki vplivajo ali bi lahko vplivale* na štipendijsko razmerje, medtem ko v 22. in 74. členu uporablja milejšo dolžnost obveščati o spremembah, *ki vplivajo* na

študentsko razmerje. Ob tem dodajamo, da ZUPJS, ki se v skladu z 22. členom uporablja za študente, ki prejemajo državno študentsko, določa obveznost sporočanja podatkov, ki vplivajo na upravičenost do pravice iz javnih sredstev, njeno višino ali obdobje prejemanja.

K 74. členu:

V drugem odstavku bi bilo treba zaradi terminološkega poenotenja besedno zvezo "konec izobraževanja" nadomestiti z besedno zvezo "zaključek izobraževanja".

Tretji odstavek določa, da se za državne študentske poleg zgoraj naštetih sprememb (pravilno: sprememb iz prejšnjega odstavka), ki jih je študent dolžan sporočiti dodeljevalcu študentske, ker vplivajo na študentsko razmerje, upoštevajo tudi spremembe, ki so določene v zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Iz določbe 22. člena Predloga zakona izhaja, da se glede vprašanj postopka uveljavljanja državne študentske, ki niso urejena v tem zakonu, glede sprememb okoliščin, ki vplivajo na študentsko razmerje, uporabljajo določbe zakona, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Določba 21. člena torej glede spremenjenih okoliščin v celoti napotuje na uporabo ZUPJS, hkrati pa študent glede spremenjenih okoliščin zavezuje tudi določba tretjega odstavka 69. člena Predloga zakona. Takšna ureditev, ki glede pomembne obveznosti študenta, katere kršitev pomeni obveznost vračila prejete študentske za letnik, zahteva uporabo dveh zakonov, je po naši presoji zapletena in težko razumljiva, še posebej upoštevaje dejstvo, da so naslovljenci te norme praviloma prava neuke osebe. Poleg navedenega pa velja po predlagani ureditvi za študente, ki prejemajo državne študentske, krajši rok za obveščanje o spremembah, in sicer ZUPJS določa 8 dnevni rok, medtem ko za ostale študente velja 30 dnevni rok iz 74. člena Predloga zakona, ne da bi bil za to razlikovanje podan stvarno utemeljen razlog.

K 76. členu:

Zadnji del določbe tretje alineje, ki se navezuje na primer iz petega odstavka tega člena, je treba črtati, saj določba petega odstavka ureja prekinitev mirovanja študentskega razmerja in ne izjemo od mirovanja študentskega razmerja.

Besedilo, ki se nanaša na izjemo iz drugega odstavka 67. člena Predloga zakona, je treba v prvi, šesti in sedmi alineji poenotiti. Poleg tega bi kazalo pojasniti, v kakšnem pravnem položaju so študenti v primeru iz sedmega odstavka 67. člena Predloga zakona.

V zvezi z zadnjo alinejo opozarjamo na neskladje z določbo četrtega odstavka 74. člena in določbo tretje alineje 77. člena, po katerih se za spremembo izobraževalnega ali študijskega programa zahteva soglasje dodeljevalca študentske.

V zvezi z določbo drugega odstavka opozarjamo na napačen sklic, znesek je namreč določen v četrtem odstavku. Poleg tega opozarjamo, da je treba določbo dopolniti, tako da bo iz nje jasno izhajalo, v katerih primerih se študentska sorazmerno zniža, v katerih pa miruje, in jo preoblikovati, saj zakon ureja mirovanje študentskega razmerja in ne mirovanja študentske.

Določbi četrtega in petega odstavka je treba glede posledic prekinitve mirovanja študentskega razmerja poenotiti.

K 77. členu:

V napovednem stavku je treba kot nepotrebno črtati besedno zvezo »dijak ali študent«, saj je njena vsebina zajeta v terminu "študent".

V zvezi z določbo prve alineje opozarjamo, da ni povsem jasno, kaj naj bi po tem zakonu predstavljalo splošne pogoje in posebne pogoje. Posebej je v zvezi s posebnim pogojem

določen sklic na tretji odstavek 57. člena, vendar pa je mogoče razumeti kot posebne pogoje tudi pogoje, ki jih za posamezno štipendijo posebej določa ta zakon, upošteva pri tem tudi naslov 10. člena Predloga zakona. Poleg tega opozarjamo, da zakon posebej ureja prenehanje štipendijskega razmerja za štipendijo Ad futura (64. člen), zato ni jasno razmerje tega in 64. člena Predloga zakona.

K 78. členu:

Zaradi enotne uporabe terminologije je treba uskladiti uporabo različnih terminov, ki so: "odločanje o dodelitvi štipendije" (20., 36., 43., 52. in 59. člen), "odločba o upravičenosti do štipendije" (četrti odstavek 78. člena) in "odločba o priznanju štipendije" (peti odstavek 78. člena). Opredeliti je treba tudi pravni akt, s katerim se odloči o neupravičenosti do štipendije.

Določba tretjega odstavka je v delu, ki se nanaša na subjekte, ki so zavezani oziroma upravičeni do sredstev, nejasna, zato je treba določbo ustrezno preoblikovati. V drugi alineji je treba popraviti napačen sklic.

K 79. členu:

Umestitev dela besedila "in o tem pravočasno obvesti štipenditorja" ni ustrezna, zato bi bilo treba določbo preoblikovati.

K 80. členu:

V zvezi z določbo četrte alineje drugega odstavka pripominjamo, da opredelitev višje sile kot opravičljivega razloga izhaja že iz določbe tretje alineje drugega odstavka 62. člena, zato bi jo bilo treba, upošteva tudi pripombo, podano k 62. členu, v tej določbi izpustiti in določbo temu prilagoditi. V nasprotnem je treba zagotoviti poenotenje vsebine višje sile.

Določba tretjega odstavka, po kateri odloča o odlogu ali obročnem vračanju štipendije štipenditor, je v neskladju z določbo četrtega odstavka, po kateri o tem odloča minister, pristojen za delo, v soglasju z ministrom, pristojnim za finance. Ob tem dodajamo, da bi določba tudi sicer glede na njeno vsebino sodila v četrti odstavek 82. člena Predloga zakona.

Določba četrtega odstavka, po kateri je štipendist opravičen vračila štipendije, ni obrazložena, zato je ni mogoče preizkusiti. Določba bi namreč lahko bila sporna z vidika načela enakosti pred zakonom (14. člen Ustave), saj ni podanih stvarno utemeljenih razlogov, ki bi temeljili na objektivnih okoliščinah, za različno obravnavanje štipendistov, ki jim je vračilo štipendije odloženo, in ostalih štipendistov (npr. štipendistov, ki jim je odobreno obročno odplačevanje, štipendistov, ki so vrnili štipendijo, štipendistov državne štipendije, za katere se uporablja ZUPJS). Ne glede na navedeno pripominjamo, da bi bilo treba določbi četrtega in petega odstavka po vsebini združiti v okviru enega odstavka, saj ni razloga, da bi bil za namene četrtega odstavka posebej opredeljen nov pojem "uspešno opravljen letnik".

K 82. členu:

V zvezi z določbo drugega odstavka glede predložitve dokazil, ki jih dodeljevalec štipendije ne more pridobiti iz uradnih evidenc po uradni dolžnosti, glej pripombo, podano k tretjemu odstavku 19. člena Predloga zakona.

V petem odstavku je treba popraviti napačen sklic.

K 87. členu:

V zvezi z določbo drugega odstavka opozarjamo, da pogoje za pridobitev sredstev in višino sredstev določa že zakon.

K 89. členu:

V prvi alineji je treba sklic na predpise nadomestiti s sklicem na zakon, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje.

K 90. členu:

Določba tretje alineje je nejasna, zato jo je treba preoblikovati ob upoštevanju terminologije sistemskega Zakona o delovnih razmerjih, in sicer na način, da je kadrovski štipenditor dolžan štipendistu v času opravljanja enomesečne (delovne) prakse zagotoviti povračilo stroškov za prehrano med opravljanja enomesečne (delovne) prakse ter za prevoz na in z opravljanja enomesečne (delovne) prakse.

V zvezi z določbo četrte alineje, ki določa, da mora štipenditor s štipendistom, za katerega je prejemal sofinanciranje, *skleniti pogodbo o zaposlitvi v 30 dneh po zaključku izobraževanja*, opozarjamo, da je v neskladju z določbo četrtega odstavka 92. člena Predloga zakona, ki določa, da je kadrovski štipenditor dolžan *v roku 30 dni po zaključku izobraževanja štipendista ponuditi štipendistu sklenitev pogodbe o zaposlitvi*. Glede na to, da 92. člen ureja obveznost zaposlitve štipendista, bi kazalo rok iz tega člena izpustiti.

K 91. členu:

V zvezi s predlaganimi rešitvami, ki se nanašajo na poskusno dobo, opozarjamo, da so po vsebini v nasprotju z obrazložitvijo, podano k členu, po kateri poskusna doba predstavlja novost in dodano vrednost novemu zakonu, saj štipendistu in štipenditorju omogoča odstop od štipendiranja *brez obveznosti vračila štipendije ali deleža sofinanciranja* v primeru, da ugotovita, da iz kakršnihkoli razlogov ne moreta sodelovati. Nasprotno pa iz predlaganih določb tega člena izhaja obveznost vračila prejetega zneska sofinanciranega oziroma nesofinanciranega dela štipendije. V zvezi s tem se postavi tudi vprašanje trenutka, kdaj v tem primeru štipendijsko razmerje preneha in kdaj nastopijo posledice prenehanja. Poleg tega je treba določbi drugega in tretjega odstavka, ki določata vračilo štipendije, zaradi jasnosti zapisati v samostojni povedi.

K 92. členu:

V zvezi z določbo prvega odstavka, ki določa, da kadrovski štipenditor s štipendistom sklene pogodbo o zaposlitvi za nedoločen polni delovni čas najmanj za obdobje trajanja sofinanciranja kadrovske štipendije, opozarjamo, da je sama s seboj v nasprotju. Iz sicer nejasne besedne zveze "za nedoločen polni delovni čas" (treba je jasno ločiti označitev tako trajanja pogodbe o zaposlitvi kot trajanja delovnega časa) je mogoče sklepati, da je mišljena sklenitev pogodbe za nedoločen čas, hkrati pa je določeno (najkrajše) obdobje, za katerega se pogodba o zaposlitvi sklene (najmanj za obdobje trajanja sofinanciranja kadrovske štipendije).

K 93. členu:

Zaradi jasnosti bi kazalo obdobje, v katerem kadrovski štipenditor ni upravičen do sofinanciranja kadrovske štipendije, natančneje določiti (za obdobje od zaposlitve štipendista do zaključka izobraževalnega ali študijskega programa).

K 94. členu:

V prvi alineji je treba sklic na predpise nadomestiti s sklicem na zakon, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje.

V tretji alineji je treba določbo v delu, ki določa, da se obveznosti (dodati: zaposlitve štipendista) iz 92. člena tega zakona prenesejo na novega delodajalca, jasneje ločiti od prvega dela določbe, ki se nanaša na utemeljen razlog za neizpolnitev obveznosti zaposlitve štipendista.

K 97. členu:

Določbo drugega odstavka je treba preoblikovati, saj pojma "osnovna štipendija" zakon ne opredeljuje.

V zvezi z določbo četrtega odstavka opozarjamo, da ni jasno, v katerih primerih se štipendistu državna štipendija sorazmerno zniža, v katerih pa mu (štipendijsko razmerje) miruje, saj tega tudi 76. člen Predloga zakona, na katerega se sklicuje določba, ne ureja.

K 98., 99., 100., 101. in 106. členu:

Določbe naslovnih členov, ki se nanašajo na osebne podatke, bi bilo treba ponovno preveriti z vidika varstva osebnih podatkov. Po ustaljeni ustavnosodni presoji pomeni vsako zbiranje in obdelovanje osebnih podatkov poseg v pravico do varstva zasebnosti oziroma v pravico posameznika, da obdrži informacije o sebi, ker noče, da bi bili z njimi seznanjeni drugi (informacijska zasebnost). Vendar pravica do informacijske zasebnosti ni neomejena, ni absolutna. Zato mora posameznik sprejeti omejitve informacijske zasebnosti oziroma dopustiti posege vanjo v prevladujočem splošnem interesu in ob izpolnjevanju ustavno določenih pogojev. Poseg je dopusten, če je v zakonu določno opredeljeno, kateri podatki se smejo zbirati in obdelovati, za kakšen namen jih je dovoljeno uporabiti, in ali sta predvidena nadzor nad zbiranjem, obdelovanjem in uporabo ter varstvo tajnosti zbranih osebnih podatkov. Namen zbiranja osebnih podatkov mora biti ustavno dopusten. Zbirati se smejo le podatki, ki so primerni in nujno potrebni za uresničitev zakonsko opredeljenega namena. Z upoštevanjem navedenih standardov je treba razjasniti določena vprašanja, ki se zastavljajo tako v zvezi z evidencami, kot tudi podatki in njihovo obdelavo. Iz besedila tako ni jasno razvidno, kaj obsegajo evidence iz šeste in sedme alineje 98. člena Predloga zakona (določba je vsebinsko povezana z določbami 4. člena in 106. člena Predloga zakona), poleg tega ni jasno, ali gre v primeru evidenc iz šeste in sedme alineje 98. člena za enotno evidenco štipenditorjev in štipendistov (kot je mogoče sklepati iz 98. člena) ali gre za ločene evidence štipendistov in štipenditorjev v zvezi z navedenimi štipendijami (kot je mogoče sklepati iz 99. in 100. člena), čeprav naslov 100. člena uporablja evidenco kadrovskih štipenditorjev, besedilo pa evidenco kadrovskih štipenditorjev in štipendistov. Posledično tudi ni jasno, na katere vse evidence se drugi odstavek 99. člena nanaša. Za subjekte iz 4. oziroma 106. člena Predloga zakona bi bilo treba vzpostaviti ločeno in jasno pravno podlago zbiranja oziroma obdelave podatkov. Nadalje se zastavlja vprašanje potrebnosti in nujnosti obdelave vseh navedenih podatkov, upošteva pri tem tudi namen njihovega zbiranja (ločeno tudi za subjekte iz 4. oziroma 106. člena Predloga zakona). Pri tem izpostavljamo npr. zbiranje osebnega podatka, ki se nanaša na spol in datum rojstva, v povezavi z EMŠO, iz katere sta razvidna oba navedena podatka.

K 105. členu:

V zvezi z določbo drugega odstavka opozarjamo, da predloženo zakonsko besedilo regijskih štipendijskih fundacij ne ureja.

K 112. členu:

Ponovno je treba skrbno proučiti tudi poglavje o prehodnih in končnih določbah, ki so bistvene zaradi zagotavljanja pravne varnosti. Pri tem je treba upoštevati, da so prehodne določbe namenjene ureditvi vprašanj prehoda iz ene (dosedanje) v drugo ali vsaj drugačno pravno ureditev, ko torej nova ureditev v celoti ali delno nadomesti prejšnjo in v tem okviru posega v trajajoča razmerja oziroma upravičena pravna pričakovanja. Vsebina prehodne ureditve glede državnih štipendij je tako v tesni zvezi z razjasnitvijo razmerja med pogoji, ki jih določa za dodelitev državne štipendije predlagani zakon, in pogoji, ki jih določa ZUPJS, vključno s prehodnimi določbami (tretji in četrti odstavek 62. člena ZUPJS) in Zakonom za uravnoteženje javnih financ, ki je med drugim posegel tudi v navedeno prehodno določbo ZUPJS, ki se nanaša na državne štipendije. Glede določb, vsebovanih v drugem, četrtem in petem odstavku, ki v zvezi s trajajočimi razmerji, tj. razmerji, ki so nastala na podlagi dosedanjih predpisov, omogočajo dogovor o uporabi novega zakona za nadaljevanje teh

razmerij, opozarjamo, da je takšna rešitev v neskladju s 115. členom Predloga zakona, po katerem se določbe novega zakona začnejo uporabljati šele z naslednjim šolskim oziroma študijskim letom. Poleg tega z vidika načela pravne države (2. člen Ustave) in načela enakosti pred zakonom (14. člen Ustave) opozarjamo, da glede (ne)veljavnosti oziroma (ne)uporabe posamezne zakonske določbe ne sme biti nobenega dvoma. Ta vprašanja, ki po vsebini praviloma vplivajo tudi na v zakonu določene pravice in obveznosti (kar je temeljna zakonska materija), mora zakonodajalec jasno in precizno urediti v zakonu in pri tem zagotoviti tudi enako obravnavanje primerljivih pravnih položajev. Presojto teh vprašanj torej ni dopustno prenašati na druge subjekte.

Določba osmega odstavka, ki določa, da se postopki v zvezi z odpisom, odlogom in obročnim vračanjem štipendij, o katerih na prvi stopnji do začetka uporabe tega zakona še ni bilo odločeno, dokončajo po tem zakonu, je lahko sporna z vidika načela enakosti pred zakonom in načela pravne države. V obrazložitvi razlog za tako ureditev ni pojasnjen, ker je v njej samo povzeta vsebina člena. Ocenjujemo, da vezava prehoda na čas odločanja na prvi stopnji ni ustrezna, saj pri tem ni ustrezno upoštevan rok za izdajo odločbe oziroma ni določeno, da se lahko odloča po novem zakonu le v primerih, ko se zakoniti rok za izdajo odločbe na prvi stopnji še ni iztekel. Temelj odločanja v upravni zadevi je namreč predpis, ki velja v času odločanja pri organu prve stopnje. Če organ o vlogi ni odločil v roku za izdajo odločbe in se je predpis po izteku zakonitega roka spremenil, mora organ odločiti po predpisu, ki je veljal v času, v katerem bi moral odločiti o zahtevku.

K 114. členu:

V zvezi s predlaganimi rešitvami pripominjamo, da bi jih kazalo obravnavati ločeno po vsebinskih sklopih. Prvi vsebinski del bi predstavljal razveljavitev veljavnega zakona in podaljšanje njegove uporabe. Drug vsebinski del bi predstavljal razveljavitev podzakonskih predpisov, pri katerih bi kazalo določbo oblikovati z upoštevanjem ustaljene nomotehnične formulacije, in sicer "z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji predpisi, ki pa se do uveljavitve ustreznih predpisov na podlagi tega zakona uporabljajo še naprej, kolikor niso v nasprotju s tem zakonom". Beseda »kolikor« namreč omogoča novi ureditvi prilagojeno uporabo celotne ali dela posamezne določbe. Tretji vsebinski del pa v konkretnem primeru predstavljajo rešitve, s katerimi se posega v drug zakon. V zvezi s slednjimi s pravno sistemskega vidika opozarjamo, da spreminjanje določb zakona z drugim zakonom ni ustrezno, saj se s tem načena pravna predvidljivost in notranja skladnost pravnega sistema. Temeljno pravilo spreminjanja posameznega zakona je, da se ta spreminja na enak način kot je bil sprejet, torej z zakonom o spremembah in dopolnitvah istega zakona. Ne glede na navedeno v zvezi s četrto alinejo prvega odstavka opozarjamo, da je treba določbo preoblikovati in pri tem upoštevati napovedni stavek, na katerega se določba navezuje, in določa prenehanje veljavnosti, ter določbo ponovno preveriti z vidika razmerja do ZUPJS, v delu, ki se nanaša na državne štipendije. Določba drugega odstavka ne določa prenehanja veljavnosti, kot izhaja iz naslova člena, temveč je po vsebini oblikovana kot novela ZUPJS, pri čemer je treba določbo v ukazovalnem delu določbe nomotehnično preoblikovati z uporabo standardizirane formulacije, s katerimi se odloča in odreja, kje in kako se spremembe, ki jih novela določa, vnesejo v besedilo zakona ("V Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12-ZUJF in 57/12-ZPCP-2D) se v prvem odstavku 12. člena 1. točka spremeni, tako da se glasi:").

ZPS napoveduje obsežnejše redakcijske popravke izključno nomotehničnega značaja (vključno s terminološko uskladitvijo navedbe valute z Zakonom o uvedbi eura) pred objavo zakona v Uradnem listu Republike Slovenije.

Sekretarka
mag. Saša Bricelj Podgornik, l.r.

Božo Strle
vodja

Poslano:

- Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide